

PATVRTINTA
Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazijos
direktorius 2021 m. rugpjūčio 27 d.
įsakymu Nr. V- 157

ŠVENČIONIŲ ZIGMO ŽEMAIČIO GIMNAZIJOS ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

ISKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazijos (toliau – gimnazija) darbuotojų – pagalbos mokiniui specialistų, klasės vadovų, mokytojų ir gimnazijos vadovų veiklą, susijusią su mokinių socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu bei lygių galimybių sudarymu, leidžiančią didinti ugdymo(si) veiksmingumą.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis:

2.1. Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymu, patvirtintu Lietuvos Respublikos prezidento 2011 m. kovo 17 d. Nr. XI-1281;

2.2. Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, patvirtintu Lietuvos Respublikos prezidento 2007 m. birželio 28 d. Nr. X-1238;

2.3. Psichologinės pagalbos švietimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr.V-663;

2.4. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr.V-950;

2.5. Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr.V-1229;

2.6. Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazijos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu gimnazijos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-127;

3. Aprašas nustato švietimo pagalbos mokiniams teikimo tikslus, uždavinius, principus, formas, gavėjus, teikėjus bei švietimo pagalbos organizavimą.

4. Gimnazija užtikrina ne atsitiktinę, bet sisteminę švietimo pagalbą, kuri apima žemų pasiekimų prevenciją, intervenciją (sprendžiant iškilusias problemas) ir kompensacines priemones žemiems pasiekimams spręsti.

II SKYRIUS PAGALBOS TEIKIMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR PRINCIPAI

5. Švietimo pagalbos tikslas – padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą, užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymąsi, sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei mokinių saugumui gimnazijoje.

6. Švietimo pagalbos uždaviniai:

6.1. tobulinti ugdymo(si) procesus, kad mokymosi sunkumų turintys mokiniai įgytų reikiamų įgūdžių;

6.2. sudaryti sąlygas gabių mokinių ugdymui(si);

6.3. bendradarbiaujant su tėvais (globėjais, rūpintojais) išsiaiškinti ir šalinti priežastis, dėl kurių mokiniai negali tinkamai dalyvauti privalomame švietime;

6.4. stiprinti mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) gebėjimą bendrauti su mokiniais, turinčiais psichologinių, mokymosi problemų, vengiančiais lankyti gimnaziją;

6.5. stiprinti mokinių psichologinį atsparumą, kurti saugią ir palankią ugdymui(si) aplinką;

- 6.6. ugdyti mokinių gyvenimo įgūdžius bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), pedagoginiais darbuotojais, socialiniais darbuotojais ir socialiniais partneriais;
- 6.7. teikti psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą.
- 7. Pagalbos teikimo principai:
 - 7.1. lygios galimybės – kiekvienam mokiniui laiduojamas pagalbos prieinamumas;
 - 7.2. visuotinumas – pagalba teikiama visiems mokiniams, kuriems jos reikia;
 - 7.3. kompleksiškas – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos mokiniui teikimo formomis (informacine, psichologine, specialiąją pedagogine ir socialine);
 - 7.4. veiksmingumas – remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais;
 - 7.5. decentralizacija – šeimos, visuomenės bei kitų institucijų dalyvavimas;
 - 7.6. individualumas – pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio, šeimos ar konkrečias gimnazijos problemas;
 - 7.7. konfidencialumas – konfidenciali informacija neatskleidžiama be mokinio ir/ar jo tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimo tretiesiems asmenims, išskyrus atvejus, kuriuos numato Lietuvos Respublikos įstatymai.

III SKYRIUS

ŠVIETIMO PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI, FORMOS IR BŪDAI

- 8. Švietimo pagalbos gavėjai yra gimnazijos mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai.
- 9. Švietimo pagalbos teikėjai yra psichologas, socialinis pedagogas, specialusis pedagogas, logopedas, dalykų mokytojai, klasių vadovai, visuomenės sveikatos specialistas, gimnazijos vadovai.
- 10. Švietimo pagalbos teikimo formos:
 - 10.1. individualus darbas su mokiniu;
 - 10.2. darbas su klase ar grupe;
 - 10.3. darbas su mokinio šeima ar jo atstovais pagal įstatymą;
 - 10.4. darbas su progimnazijos bendruomene;
 - 10.5. darbas su socialiniais partneriais, siekiant užtikrinti pagalbos veiksmingumą.
- 11. Švietimo pagalbos teikimo būdai:
 - 11.1. mokinio, mokinių grupės, mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) konsultavimas, siekiant padėti išsiaiškinti ir suprasti tai, kas vyksta jų gyvenimo ir mokymosi erdvėje, padedant mokytis, naujai elgtis, geriau pažinti save;
 - 11.2. tiriamoji veikla, vykdoma siekiant išsiaiškinti ir įvertinti aplinkos poveikį mokiniui, ugdymosi ir mokymosi sunkumus, siekiant užtikrinti veiksmingas pagalbos strategijas;
 - 11.3. mokinio ar mokinių grupės ugdymo diferencijavimas ir individualizavimas, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabiems, tiek mokymosi problemų turintiems mokiniams;
 - 11.4. socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas, ugdant gebėjimus priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, skatinant sveikos gyvensenos įgūdžius;
 - 11.5. elgesio korekcija, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;
 - 11.6. prevencinė veikla, vykdoma siekiant užtikrinti mokiniui saugią ugdymosi aplinką bei asmeninių, socialinių ir kitų bendrųjų kompetencijų ugdymąsi, taikant tikslingas priemones ir būdus. (nusikalstamumo, progimnazijos nelankymo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, ŽIV / AIDS, patyčių, smurto ir teisės aktų pažeidimų prevencija);
 - 11.7. tarpininkavimas, vykdomas siekiant padėti rasti tinkamiausius problemos sprendimo būdus, įgyvendinant vaiko teises ir teisėtus interesus;
 - 11.8. pagalbos tinklo kūrimas, vykdomas siekiant užtikrinti kompleksiskai teikiamą pagalbą mokiniui.

IV SKYRIUS

ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO ORGANIZAVIMAS

- 12. Švietimo pagalbą teikia gimnazijos darbuotojai pagal funkcijas, pareigybinius nuostatus ir/ar direktoriaus įsakymu pavestus darbus.

13. Klasių vadovai:
 - 13.1. rūpinasi mokinių asmenybės ugdymu(-si) bei branda;
 - 13.2. siekia pažinti auklėtinių poreikius, polinkius, interesus, gabumus;
 - 13.3. domisi ir rūpinasi mokinių sveikata, jų sauga, puoselėja sveiką gyvenimą;
 - 13.4. suteikia mokiniui reikiamą pagalbą pastebėję, kad jo atžvilgiu taikomas smurtas, prievarta, patyčios ar kitokio pobūdžio išnaudojimas;
 - 13.5. bendradarbiauja su švietimo pagalbos mokiniui, sveikatos priežiūros specialistais;
 - 13.6. padeda mokiniams spręsti psichologines, socialines, bendravimo, mokymosi ir kt. problemas;
 - 13.7. mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) pageidaujant, informuoja gimnazijos vaiko gerovės komisiją apie pagalbos mokiniui reikalingumą;
 - 13.8. stebi, analizuoja tėvų bei socialinės aplinkos poveikį ugdymui (-si);
 - 13.9. informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) apie išylančias problemas.
14. Dalykų mokytojai:
 - 14.1. išsiaiškina mokinių poreikius, polinkius, tikslus, interesus, gabumus;
 - 14.2. diferencijuoja ir individualizuoja ugdymo procesą;
 - 14.3. stebi, analizuoja ir laiku identifikuoja kylančius sunkumus (pastebi, kad mokiniui nesiseka įvykdyti bendrosiose programose numatytų konkretaus dalyko reikalavimų, po nepatenkinamo kontrolinio darbo įvertinimo, po ligos ir kt.) ir informuoja klasės vadovą, mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus);
 - 14.4. pritaiko/individualizuoja dalykų bendrąsias programas specialiųjų ugdymo(-si) poreikių turinčių mokinių ugdymui, atsižvelgdami į mokinio gebėjimus ir galias bei Švietimo pagalbos tarnybos ir/ar Pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas;
 - 14.5. teikia informaciją gimnazijos vaiko gerovės komisijai/specialiajam pedagogui apie mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymosi rezultatus ir bendrųjų ugdymo programų pritaikymą, individualizavimą;
 - 14.6. integruoja mokymosi pagalbą į ugdymo procesą, pritaiko mokymo(-si) priemones, metodus, užduotis ir kt.;
 - 14.7. teikia individualią pagalbą per pamoką;
 - 14.8. teikia mokiniams trumpalaikes ir ilgalaikes konsultacijas;
 - 14.9. siūlo dalykų pasirenkamuosius modulius, padedančius įtvirtinti žinias.
15. Gimnazijos pagalbos mokiniui specialistai teikia psichologinę, socialinę pedagoginę ir specialiąją pedagoginę pagalbą.
16. Psichologinė pagalba teikiama, kai mokinys į psichologą kreipiasi savarankiškai, prašo mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), rekomenduoja mokytojai, klasių vadovai, skiria gimnazijos vaiko gerovės komisija ar ŠPT/PPT, tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimu; skiria Vaiko teisių apsaugos skyrius Švenčionių rajone ir/ar Švenčionių rajono vaiko gerovės komisija, jeigu tėvai nesirūpina vaiku.
17. Psichologas (pagal klasių koncentrus):
 - 17.1. stiprina mokinių psichologinį atsparumą ir psichikos sveikatą;
 - 17.2. skatina saugios ir palankios mokymuisi aplinkos kūrimą gimnazijoje;
 - 17.3. bendradarbiauja su tėvais (globėjais, rūpintojais), klasių vadovais ir mokytojais, nustatydamas mokinio psichologines, asmenybės ir ugdymosi problemas, padeda jas spręsti;
 - 17.4. konsultuoja mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) ugdymo(-si) ir karjeros klausimais;
 - 17.5. rūpinasi psichologinių krizių prevencija;
 - 17.6. gilina gimnazijos bendruomenės narių žinias apie mokinių problemų sprendimą.
18. Socialinė pedagoginė pagalba, padedant mokiniui įgyvendinti jo teisę į mokslą, užtikrinant jo saugumą gimnazijoje, teikiama mokiniui, tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir kitiems gimnazijoje dirbantiems specialistams.
19. Socialinis pedagogas (pagal klasių koncentrus) :
 - 19.1. koordinuoja socialinę pedagoginę pagalbą gimnazijoje ir pats ją teikia, kai neužtenka klasės vadovo ar mokytojo kompetencijos;
 - 19.2. vertina ir sprendžia problemas, susijusias su įvairiais mokiniams kylančiais sunkumais (pagrindinių vaikų reikmių tenkinimo, saugumo užtikrinimo);
 - 19.3. bendradarbiauja su klasių vadovais, kitais specialistais, gimnazijos administracija sprendžiant mokinių socialines-pedagogines problemas, ieškant efektyvių pagalbos būdų;

19.4. bendradarbiauja su klasių vadovais rūpinantis mokinių socialinių įgūdžių ugdymu;

19.5. teikia pagalbą tėvams (globėjams, rūpintojams) ugdant savo vaiką (padeda geriau suprasti jo socialinius ir psichologinius poreikius, jų tenkinimo svarbą, geriau suprasti tėvų teises ir pareigas);

19.6. dirba su mokiniais, priklausomais nuo alkoholio, tabako, narkotinių medžiagų, patiriančiais seksualinį ar fizinį išnaudojimą.

20. Gimnazija, teikdama socialinę pedagoginę pagalbą, bendradarbiauja su socialinę pagalbą teikiančiomis tarnybomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, sveikatos priežiūros, teisėtvarkos institucijomis, kitais asmenimis.

21. Specialiosios pedagoginės pagalbos paskirtis – didinti mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, pagalbos veiksmingumą.

22. Specialioji pedagoginė pagalba teikiama, kai ją skiria gimnazijos vaiko gerovės komisija ir / ar ŠPT/PPT, tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimu:

22.1. gimnazijos specialiosios pedagoginės pagalbos gavėjų sąrašą pagal klasių koncentrus specialieji pedagogai iki rugsėjo 5 d. pateikia vaiko gerovės komisijos pirmininkui;

22.2. sąrašas(ai) aptariami VGK posėdyje;

22.3. iki rugsėjo 15 d. komisijos pirmininko ir Švenčionių rajono ŠPT direktoriaus raštiškai suderintą sąrašą tvirtina gimnazijos direktorius.

23. Logopedas (pagal klasių koncentrus) :

23.1. įvertina mokinių kalbos raidos ypatumus, nustato kalbos, kalbėjimo ir kitus komunikacijos sutrikimus, specialiuosius ugdymosi poreikius gimnazijoje;

23.2. siūlo skirti specialiąją pedagoginę pagalbą, mokiniams turintiems kalbos ir kitų komunikacijos sutrikimų: sąrašą mokinių, kuriems numato teikti specialiąją pedagoginę (logopedo) pagalbą pateikia vaiko gerovės komisijai aptarti bei įtraukia į bendrą specialiosios pedagoginės pagalbos gavėjų sąrašą;

23.3. bendradarbiaudamas su mokytojais, specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais asmenimis, tiesiogiai dalyvaujantiesiems ugdymo procese, ŠPT specialistais, numato specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tikslus ir uždavinius, jų pasiekimo būdus ir metodus, atitinkančius specialiuosius mokinių poreikius bei galimybes, ir juos taiko.

24. Specialusis pedagogas (pagal klasių koncentrus):

24.1. atlieka pedagoginį mokinių vertinimą, nustato mokinių žinių, mokėjimų, įgūdžių, gebėjimų lygį ir jų atitikimą ugdymo programoms;

24.2. padeda specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams įsisavinti ugdymo turinį (klasėje ar specialiojo pedagogo kabinete) ir lavina jų sutrikusias funkcijas, atsižvelgdamas į kiekvieno specialiųjų ugdymosi poreikių turinčio mokinio gebėjimus, ugdymosi galimybes, mokymosi ypatumus;

24.3. pataria mokytojams, kaip pritaikyti, individualizuoti specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams mokomąją medžiagą ir mokymo priemones, rengti ugdymo programas, pritaikytas ir individualizuotas bendrąsias programas;

24.4. teikia metodinę pagalbą mokytojams, specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) ir kitiems asmenims, tiesiogiai dalyvaujantiems ugdymo procese, ir juos konsultuoja specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymo klausimais.

25. Specialioji pedagoginė pagalba teikiama pagal tvarkaraštį, kurį įsakymu tvirtina gimnazijos direktorius.

26. Specialiosios pagalbos paskirtis – didinti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymosi veiksmingumą.

27. Mokytojo padėjėjas:

27.1. padeda vidutinių, didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiam mokiniui ar (ir) mokinių grupei atlikti su ugdymusi, savitarna, savitvarka ir maitinimusi susijusias veiklas;

27.2. padeda orientuotis aplinkoje, judėti, tinkamai naudotis ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis;

27.3. teikia teksto skaitymo ir konspektavimo bei kitas paslaugas.

28. Sudaromas mokytojo padėjėjo pagalbos teikimo mokiniams pamokose tvarkaraštis. Esant poreikiui, būtinybei pagalba gali būti teikiama ne pagal tvarkaraštį.

29. Gimnazijos vaiko gerovės komisija:

29.1. organizuoja ir koordinuoja saugios ir palankios vaiko/mokinio ugdymui(si) aplinkos kūrimą, prevencinį darbą, mokymo(si) / ugdymo(si), švietimo ir kitos pagalbos teikimą mokiniams, tariausi su tėvais (globėjais, rūpintojais), mokytojais dėl jos turinio, teikimo formos ir būdų;

29.2. koordinuoja švietimo programų pritaikymą, individualizavimą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, gavus tėvų sutikimą, atlieka mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą ir atlieka kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Darbo patirtis, profesinė kompetencija ir gimnazijos darbuotojų bendradarbiavimas sudaro prielaidas tinkamai teikti mokiniams pedagoginę, specialiąją pedagoginę, socialinę, psichologinę, specialiąją pagalbą.

31. Švietimo pagalbos teikimo mokiniui eiliškumas pateiktas Aprašo priede.

32. Aprašo keitimai ir papildymai tvirtinami direktoriaus įsakymu.

33. Aprašas skelbiamas gimnazijos internetinėje svetainėje <http://www.zemaicio.svencionys.lm.lt/>

Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazijos
švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašo
priedas

ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO MOKINIUI EILIŠKUMAS

	Pagalbos gavėjas	Pagalbos teikėjas	Tėvų informavimas
I PAKOPA	MOKINYS	Mokytojas	Tėvai/globėjai/rūpintojai informuojami elektroninio dienyno skiltyje „Pastabos/pagyrimai“ ar / ir elektroniniu pranešimu dienyne
II PAKOPA		Klasės vadovas	Tėvai/globėjai/rūpintojai informuojami elektroninio dienyno pranešimu, telefonu, esant poreikiui kviečiami pokalbiui
III PAKOPA		Pagalbos specialistai (psichologas, socialinis pedagogas, specialusis pedagogas, logopedas, mokytojo padėjėjas)	Tėvai/globėjai/ rūpintojai informuojami elektroninio dienyno pranešimu, esant būtinybei kviečiami atvykti
IV PAKOPA		Gimnazijos vaiko gerovės komisija	Tėvai/globėjai/rūpintojai/ informuojami ir esant poreikiui kviečiami į posėdį. Informuojami apie galimą informacijos teikimą kitoms institucijoms
V PAKOPA		Gimnazijos vadovai	Tėvai/globėjai/rūpintojai kviečiami esant poreikiui
VI PAKOPA		Kitos institucijos (Švietimo pagalbos tarnyba, Vaiko teisių apsaugos skyrius, Socialinės paramos skyrius, Švenčionių rajono vaiko gerovės komisija ir pan.)	Tėvai/globėjai/rūpintojai informuojami apie informacijos teikimą kitoms institucijoms